

TÜRK HALKBİLİMİ ALANINDA DERGİCİLİĞİN TARİHÇESİ*

Dr. Büşra Yılmaz**

Özet

19. yüzyılda Avrupa'daki romantik milliyetçilik etkisiyle filizlenen halkbilimi çalışmaları, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş sürecinde kurumsallaşarak bilimsel bir zemine oturmuştur. Cumhuriyet döneminde Ziya Gökalp'in düşünsel katkıları ve Halkevleri ile Köy Enstitüleri gibi kurumların öncülüğünde halk kültürü derleme ve yayma faaliyetleri hız kazanmıştır. Bu süreçte, halkbilimi dergileri hem bilimsel hem de toplumsal amaçlara hizmet eden araçlar olarak önemli bir işlev üstlenmiştir.

Bu çalışma, Türk halkbilimi disiplininin oluşum ve gelişim sürecinde dergicilik faaliyetlerinin oynadığı merkezi rolü tarihsel bir perspektif içerisinde ele almaktadır. Makalede, dergiler iki temel başlık altında sınıflandırılmıştır: Metotsal ve kuramsal yaklaşımlara dayalı “akademik yayınlar” ile halk kültürünü yerelden belgeleyen “amatör derlemeci yayınlar”. Akademik yayınlar, halkbiliminin disiplinler arası boyutunu geliştirerek modern sosyal bilimlerle ilişkisini güçlendirirken; amatör yayınlar, halktan gelen katkılarla yerel belleğin oluşumuna katkı sağlamıştır. Dijitalleşme çağında, her iki yayın türü de kültürel mirasın korunması, paylaşılması ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından kritik bir rol oynamaya devam etmektedir.

Keywords: Halkbilimi, Dergicilik, Akademik Yayın, Derleme Çalışmaları, Amatör Çalışmalar

* Geliş Tarihi (Submission Date): 18.02.2025, Kabul Tarihi (Acceptance Date): 12.04.2025.

Yılmaz, B. 2025. “Türk Halkbilimi Alanında Dergiciliğin Tarihçesi”. Altay Stratejik Araştırmalar Dergisi (2) 3: 71-88.

** Dr., Bağımsız Araştırmacı, ORCID: 0009-0000-5187-9316, bsrylmaz26@anadolu.edu.tr

Abstract

Emerging under the influence of 19th-century European romantic nationalism, folklore research in the Ottoman Empire gained momentum and methodological grounding with the transition to the Republic. During the Republican period, figures such as Ziya Gökalp and institutions like the People's Houses and Village Institutes significantly advanced the collection and dissemination of folk culture. In this context, folklore journals became key platforms serving both academic and cultural purposes.

This study examines the pivotal role of periodical publishing in the historical development and institutionalization of Turkish folklore studies. The article classifies these publications under two main categories: “academic journals” that employ methodological and theoretical frameworks, and “amateur compilatory journals” that document local cultural heritage through grassroots efforts. While academic journals have contributed to the interdisciplinary development of folklore studies and their integration with modern social sciences, amateur publications have played a vital role in preserving and transmitting community-based cultural memory. In the digital age, both types of periodicals continue to be essential tools for safeguarding and disseminating intangible cultural heritage.

Keywords: Folklore, Journal Publishing, Academic Publication, Compilation Studies, Amateur Studies

Giriş

Türk Halkbilimi, Türk milletinin kültürel belleğini, tarihsel deneyimlerini ve toplumsal kimliğini anlamak için önemli bir araştırma alanıdır. Bu disiplin; halk hikayelerinden masallara, efsanelerden atasözlerine kadar uzanan geniş bir yelpazeyi incelemektedir. Türk halk kültürü, nesilden nesle aktarılan sözlü ve yazılı unsurlar aracılığıyla şekillenmiş ve zamanla zengin bir mirasa dönüşmüştür. Türk Halkbilimi ve Halk Edebiyatı çalışmaları, bu mirası anlamak ve geleceğe aktarmak amacıyla çeşitli dönemlerde farklı şekillerde ele alınmıştır.

Türk Halkbilimi çalışmalarının kökenleri, 19. yüzyılda Avrupa'daki romantik milliyetçilik akımlarının etkisiyle filizlenmiştir (Oğuz, 2008: 15). Bu dönemde, milliyetçi düşünürler halk kültürünü milli kimliğin temel unsuru olarak görmüş ve halk edebiyatına dair derlemeler gerçekleştirmişlerdir. Osmanlı İmparatorluğu'nda ise bu tür çalışmalar daha sınırlı kalmış, ancak Tanzimat ve özellikle Meşrutiyet dönemlerinde daha sistematik bir hal almıştır (Yıldırım, 1998: 64-66). Halk kültürüyle ilgili fikirlerin yayılması, halkın geçmişine dair bir farkındalık yaratmış ve bu alandaki ilk derleme çabalarını teşvik etmiştir. Mehmet Fuad Köprülü gibi öncü isimler, halk edebiyatı araştırmalarının bilimsel temellerini atan önemli çalışmalara imza atmıştır.

Cumhuriyet dönemi ise Türk Halkbilimi çalışmalarında önemli bir dönüm noktası olmuştur (Pehlivan, 2015: 272). Bu dönemde, Ziya Gökalp gibi düşünürlerin öncülüğünde halk kültürü, milli kimliğin inşasında kilit bir unsur olarak kabul edilmiştir. Gökalp, halk

kültürünü ve edebiyatını “hars” kavramıyla ilişkilendirerek modern bir Türk kimliğinin oluşumunda bu unsurların önemini vurgulamış ve halkbilimine yeni bir bakış açısı kazandırmıştır (Oğuz, 2008: 25-26; Tan, 2013: 238). Halkbilimi çalışmaları, özellikle Atatürk'ün kültürel reformlarıyla paralel olarak hız kazanmıştır. Halkevleri ve Köy Enstitüleri gibi kurumlar, halk kültürünün derlenmesi, kayıt altına alınması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına öncülük etmiştir.

Bu noktada filizlenmeye başlayan halkbilim dergiciliği, halk kültürüne ilişkin bilgilerin paylaşılmasında ve bilimsel bir disiplinin oluşumunda üstlendiği kritik rolle karşımıza çıkmaktadır. Türk halkbiliminde dergiciliğin kökleri, yerel halk kültürüne duyulan ilgi ve bu ilginin sistematik biçimde belgelenmesi ihtiyacına dayanan zengin bir gelişim sürecine sahiptir. Bu süreç hem amatör çabalarla hem de kurumsal girişimlerle halk kültürünü belgelemek, korumak ve yaygınlaştırmak amacıyla başlatılmıştır. Türk halkbiliminde dergicilik faaliyetleri, halk hikâyelerinden geleneksel oyunlara, halk müziğinden gündelik yaşam pratiklerine kadar geniş bir yelpazede bilgi birikimi oluşturmayı hedeflemiş, zamanla bu alanı profesyonel ve akademik bir disiplin seviyesine taşımıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, özellikle Halkevleri'nin etkinlikleri ve öğretmenlerin gayretleri bu alandaki yayıncılığın temellerini atmıştır. Bu noktada karşımıza Halk Bilgisi Mecmuası çıkmaktadır. Halk Bilgisi Mecmuası, Türk halkbilimi çalışmalarının ilk dergisi olarak 1927 yılında Türk Halk Bilgisi Derneği tarafından çıkartılmıştır. Yalnızca bir sayı yayınlanmasına rağmen dergi, folklor

çalışmalarının dergi organı üzerinden uzun soluklu olarak yayılmasına öncülük etmiş, derleme hareketlerinin yaygınlaşmasını sağlamıştır (Gülçayır Teke, 2019: 73). Bu atılımdan sonra özellikle halkevleri ve çeşitli folklor dernekleri, halk kültürünü derleme ve yayımlama amacıyla başta “Halk Bilgisi Haberleri” olmak üzere pek çok dergi çıkarmış, bu dergiler aracılığıyla yerel hikâyeler, masallar, gelenekler ve halk oyunları kaydedilmiştir (Alıç, 2016: 14-16). Bu dönemdeki dergiler, genellikle halk kültürünün belgelenmesi ve halka ulaşması işlevini yerine getirirken, akademik standartlar henüz belirginleşmemiştir. Halkbiliminin gelişiminde bu dönemin başta Halk Bilgisi Mecmuası ve Halk Bilgisi Haberleri dergileri olmak üzere birçok amatör yayın, alanın toplumsal bir bilinç oluşturmada önemli bir basamak olmuştur.

Halk edebiyatının ele alınışı, başlangıçta yalnızca amatör derleme ve tasnif çalışmalarıyla sınırlı kalmışsa da, zamanla bu eserlerin toplumsal, tarihsel ve kültürel bağlamda yorumlanmasına yönelik yeni yöntemler geliştirilmiştir. Türk Halkbilimi’nin disiplinleşme süreci, halk kültürüne ilişkin bilgilerin düzenli bir şekilde toplanmasını ve analiz edilmesini gerektirmiştir. Bu noktada karşımıza çıkan ilk dergi ise Türk Folklor Araştırmaları’dır (Hınçer, 1949: 1). Türk Folklor Araştırmaları Dergisi (1949), halkbilimi çalışmalarının metot kazanarak bilimsel bir çerçeveye oturmaya başladığı ilk dergi olarak dikkat çekmektedir (Gülçayır Teke, 2019: 81; Önder, 1983: 3).

Günümüzde modern halkbilimi, bir yandan geleneksel unsurları korurken, diğer

yandan bu unsurları çağdaş sosyal bilimler perspektifinden incelemeyi amaçlamaktadır. Böylece halk hikayeleri, masallar ve efsaneler, yalnızca estetik değerleri açısından değil, aynı zamanda bir toplumun tarihsel süreçlerini, değerlerini ve inançlarını anlamada birer araç olarak görülmüştür. Halkbilimi içerisinde bu gelişiminin izlenmesinin en önemli paydaşlarından birisi de dergilerdir. Bu bağlamda, halkbilimi dergileri, bilim insanları, akademisyenler ve kültür araştırmacıları için önemli bir okul olmuştur. Dergiler, yalnızca bilgi paylaşımını değil, aynı zamanda bu alandaki metodolojik tartışmaların ve teorik yaklaşımların gelişimini de desteklemiştir.

Bu çalışmada, dergiciliğin halkbilimindeki tarihsel gelişimi, bu alana katkıları ve mevcut durumu ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Türk yazını içerisinde çıkarılan dergiler toplamda iki farklı başlıkta değerlendirilecektir. Bu başlıklardan ilki Türk halkbilimi çalışmaları için birer okul hâline gelmiş ve sonraki dönemlerde alanın bilimsellik kazanmasıyla tamamen profesyonel bir bakış açısı kazanarak üretilmeye başlanan “Metotsal Amaçlara Sahip Akademik Yayınlar”dır. İkinci başlık ise Türk halkbilimi çalışmalarının; öğretmenler, seyyahlar ve meraklı birtakım kişilerce takip edilmesiyle kaleme alınan dergiler ile folklor için büyük bir atılımın filizlenmesini sağlayan halkevlerinin kurduğu dergileri kapsamaktadır. Bu dergiler, taşıdıkları amatör bakış açısı ve yazım tarzları dolayısıyla “Milli ve Kültürel Amaçlara Eşlik Eden Amatör Derlemeci Yayınlar” başlığı altında değerlendirilecektir.

1. Bilimsel Amaçlara Sahip Akademik Yayınlar

Bu başlık altında değerlendirilen dergiler, yalnızca derleme faaliyetlerine değil, aynı zamanda halk kültürüne ilişkin teorik ve analitik çalışmalara da zemin hazırlamıştır. 1950’lerden itibaren halkbilimi dergileri, daha sistematik ve bilimsel yaklaşımlar sergilemeye başlamıştır. Türk Folklor Araştırmaları dergisi ile ilk adımı atılan akademik yayınlar, halk kültürüne dair saha araştırmalarını, literatür taramalarını ve analitik çalışmaları bir araya getirerek akademik standartların belirlenmesine öncülük etmiştir.

Metotsal amaçlara sahip bilimsel dergiler, halkbilimiyle etnografya arasındaki disiplinel ilişkiyi güçlendirmiş, halk kültürünü ulusal ve uluslararası bağlamlarda tartışmaya açmıştır. 1970’ler ve sonrasında üniversitelerde halkbilimi bölümlerinin kurulması ve akademik yayıncılığın desteklenmesiyle dergicilik, halkbilimi çalışmalarının ana mecrası haline gelmiştir (Sönmez, 2015: 352-353). Bu dönemden itibaren birçok dergi; halk kültürünün edebiyat, dilbilim, sanat tarihi ve diğer sosyal bilimlerle ilişkisini araştıran makalelere yer vererek halkbilimi çalışmalarını geniş bir perspektife taşımıştır. Günümüzde de halkbilimi dergileri, geçmişte olduğu gibi akademik tartışmalar için kritik bir platform olmayı sürdürmektedir. Dijitalleşme ve çevrimiçi yayıncılık, bu dergilerin daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmasını sağlamış, halkbilimi çalışmalarının global düzeyde paylaşımını kolaylaştırmıştır. Bu dergiler, halk kültürünün modern dünyada nasıl bir dönüşüm geçirdiğini ve geleneksel unsurların çağdaş sanat, medya ve popüler

kültürle nasıl ilişkilendirildiğini tartışmaya devam etmektedir.

Aşağıda yayına başlama tarihine göre listelenen metotsal amaçlara sahip akademik dergiler, disiplinin sadece bir bilgi aktarım aracı değil, aynı zamanda eleştirel düşünce ve yenilikçi araştırma yöntemleri için bir zemin olduğunun altını çizmektedir. Bu yayınlar, halkbiliminin geçmişten günümüze gelişimini ve gelecekteki potansiyel yönelimlerini şekillendirmede anahtar rol oynamaya devam etmektedir.

1.1. Türk Folklor Araştırmaları Dergisi (1949)

Türk Folklor Araştırmaları Dergisi, ilk olarak Ağustos 1949’da yayımlanmaya başlamış olup, 1980 yılına kadar aylık halkbilimi dergisi olarak yayın hayatına devam etmiştir. İhsan Hınçer’in başlattığı bu yayın, Bora Hınçer’in editörlüğünde 366 sayı yayımlandıktan sonra, derginin yayın hakları Metin Karadağ’a devredilerek, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih-Coğrafya Fakültesi tarafından yayın organı olarak tekrar çevrimiçi yayına başlamıştır.

Dergi, halkbilimi, antropoloji, edebiyat gibi temel alanlarda özgün, bilimsel ve yöntemsel makalelere yer vermekte olup, bu alanlarla bağlantılı sosyal bilimler dallarında da araştırmalara geniş bir kapsama sahip olarak yayımlamaktadır. Türk Folklor Araştırmaları, açık erişimli bir dergi olarak, yayınladığı makalelerin kamuya kolayca erişilebilir olmasını sağlamaktadır.

Dergi, özellikle yüksek kaliteli araştırmalarla halkbilimi, antropoloji ve edebiyat alanlarında

önemli gelişmeleri okuyucularına sunmayı amaçlamaktadır.

1.2. Folklor Halkbilimi Dergisi (1964)

1964 yılından bu yana Folklor Kurumu Derneği tarafından yayımlanan Folklor Halkbilimi Dergisi, Türk folklorunu akademik bir temele oturtarak bu alandaki çalışmaları derinleştirme ve yaygınlaştırma hedefiyle hizmet vermektedir. Dergi, araştırma, inceleme, derleme ve eğitim çalışmalarını bir araya getirerek Türk folklorunun tüm alanlarında bilgi paylaşımı ve iş birliği sağlamaktadır.

2022 yılından itibaren abonelik sistemiyle okuyucularıyla buluşan dergi, halkbilim sevdalılarını bir araya getiren önemli bir platform olmayı sürdürmektedir. Türk folklorunun derinliklerini akademik bir üslupla ele alarak gelenekten geleceğe köprü kuran Folklor Halkbilimi Dergisi, alanında önemli bir yayın organıdır. Dergi, Türk halk kültürünü araştıran ve geliştiren herkes için vazgeçilmez bir kaynak olma niteliğini yıllardır başarıyla taşımakta, Türk folklorunu bilimsel yöntemlerle inceleyen çalışmalar için zemin oluşturmaktadır.

1.3. Millî Folklor (1989)

1989 yılında Geleneksel Yayıncılık tarafından yayın hayatına başlayan Millî Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi, halk bilimi, etnoloji, antropoloji ve kültür araştırmaları alanındaki bilimsel çalışmalara ev sahipliği yapmaktadır. 1998 yılından itibaren AHCI, SCOPUS, MLA, TÜBİTAK/ULABİM/TR Dizin gibi

ulusal ve uluslararası prestijli indekslerde taranmakta olan dergi, araştırma, derleme, inceleme, çeviri ve söyleşi gibi zengin içerikleri hem basılı hem de elektronik ortamda okuyucularıyla paylaşmaktadır.

Millî Folklor, Türkiye ve Türk dünyasında yürütülen halk bilimi ve Somut Olmayan Kültürel Miras (SOKÜM) çalışmalarını yerelden ulusal ve uluslararası düzeye taşıma misyonu taşır. Aynı zamanda, dünyadaki halk bilimi ve SOKÜM araştırmalarını yakından takip ederek bu alandaki kuramsal ve yöntemsel gelişmelere katkıda bulunmayı hedefler. Türkçe, İngilizce, Fransızca ve İspanyolca gibi dillerde özgün araştırma makalelerine yer veren dergi, alana dair tanıtım, eleştiri yazıları ve çevirilerle akademik bilgi birikimine değer katar.

Halk bilimi, etnoloji, antropoloji ve SOKÜM'ün Korunması Sözleşmesi çerçevesinde yapılan çalışmalara odaklanan dergi, kültürel mirasın korunması ve bilimsel birikimin geleceğe aktarılması açısından önemli bir platform sunar. Kuramsal ve yöntemsel yenilikler barındıran makaleleriyle Millî Folklor, akademik çevrelerin yanı sıra kültürel araştırmalarla ilgilenen geniş bir okuyucu kitlesine hitap etmektedir.

Türk kültürünün zenginliklerini bilimsel bir perspektifle ele alan Millî Folklor, günümüzde de kültürel mirası sadece korumakla kalmayıp, aynı zamanda bu mirası bilimsel tartışmaların merkezine taşıyarak alanın gelişimine yön veren bir dergi olma özelliğini sürdürmektedir. Dergi hem basılı olarak yayınlanmakta hem de “DergiPark” platformu üzerinden açık erişim olarak okuyuculara sunulmaktadır.

1.4. Folklor/Edebiyat Dergisi (1994)

1994 yılından itibaren yayımlanan ****Folklor/ Edebiyat**** dergisi, 2008'den itibaren Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi bünyesinde, uluslararası hakemli sistematikte yılda dört sayı (Şubat, Mayıs, Ağustos, Kasım) olarak yayımlanmaktadır. Dergi, folklor, antropoloji ve edebiyat alanlarında bilimsel, özgün ve nitelikli makalelere yer verir ve çift kör hakem sistemiyle değerlendirilir. Araştırmalar, kamuya ücretsiz erişim sağlanarak yayımlanır; kullanıcılar derginin tam metinlerine web sitesinden erişebilir, indirebilir ve kopyalayabilir.

Folklor/Edebiyat Dergisi, kültür kavramına çok yönlü bir yaklaşım benimseyerek, hem ulusal hem de bölgesel çerçevelerin ötesinde, kültürel süreçleri yeniden düşünmeyi hedefler. Bu bakış açısıyla, dergi teorik ve metodolojik yeniliklere açık olup, kültürel araştırmalara katkı sağlayacak nitelikli yazıları tercih etmektedir. İyi teorize edilmiş ve ampirik araştırmalara dayalı çalışmalar, dergide ön planda tutulurken, dar görüşlülükten kaçınılması gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca, disiplinler arası yaklaşımlar ve teorik tartışmalar içeren makalelere özel bir önem verilmektedir.

1.5. Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi – TÜBAR (1995)

Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR), 1995 yılında Nazım Hikmet POLAT tarafından kurulmuş olan uluslararası hakemli bir bilimsel dergidir. Dergi, yılda iki kez yayımlanır ve Türk dünyasının kültürel, tarihsel ve sosyal sorunlarını bilimsel ölçütler

çerçevesinde uluslararası alanda tartışmaya açmayı amaçlar. TÜBAR, uluslararası alanda önemli bir platform olma amacına hizmet ederek, Türk kültürüne dair araştırmaların daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlar. Derginin yayımlandığı her sayıda, Türk dünyasının kültürel mirasına dair özgün çalışmalar ve analizler yer alır, bu da dergiyi Türkoloji alanındaki önemli bir referans kaynağı haline getirir.

TÜBAR, Türk kültür hayatının değerlerini, geleneklerini ve güncel meselelerini akademik bakış açısıyla ele alarak, bu alanlardaki araştırmaları geniş bir akademik çevreye sunmayı hedefler. Dergi, bu alanlardaki özgün ve güncel çalışmaları derinlemesine ele alır, konuyla ilgili yeni teorik yaklaşımları ve metodolojileri tartışmaya açar. Ayrıca, dergi aynı alanlardaki önemli kitap incelemelerini de yayımlayarak, bu alandaki bilimsel literatürün zenginleşmesine katkı sağlar.

1.6. Motif Akademi Halkbilimi Dergisi (2008)

2008 yılında Motif Akademi Derneği tarafından kurulan Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, öncelikle halkbilimi olmak üzere çağdaş kültür bilimleri alanında güncel bilimsel bilgiyi objektif kriterlerle paylaşmayı amaçlayan bir dergidir. Dergi, uzun yıllara dayanan yayın periyodu ve alanlarında uzman akademisyenlerden oluşan Yayın ve Bilim Kurulu ile özgün, yenilikçi, kavram geliştirici ve bilimsel etikle uyumlu çalışmalara öncelik tanımaktadır.

Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, uluslararası yaklaşımları ve tartışmaları teşvik

etmek, hem maddi hem de dışavurumcu kültürün tüm biçimleriyle ilgilenmek ve güncel teorik tartışmalara katılmak amacıyla yayın hayatına devam etmektedir. 2008 yılından 2018 yılına kadar altı aylık periyotlarla yılda iki kez yayımlanan dergi, 2018 yılındaki 21. sayıdan itibaren yılda dört kez yayınlanmaya başlanmıştır.

Dergi, halkbilimi başta olmak üzere kültür biliminin çeşitli dallarına dair önemli konulara yer vermektedir. Kültürel antropoloji, etnoloji, sosyoloji, etnomüzikoloji, geleneksel sanatlar, halk dansları, halk hayatı, folklor ve edebiyat ilişkisi, folklor ve kültür tarihi ilişkisi gibi disiplinler arası alanlarda bilimsel çalışmalara yer verilmektedir. Özellikle maddi kültür çalışmaları, performans çalışmaları, anlatı, kent kültürü, çevrimiçi topluluklar, inançlar, yaşam tarzları, halk sanatı ve estetik ilişkisi, gelenekler, zanaatlar, geleneksel kostümler ve mesleki kültürler gibi konularda yapılan katkılar memnuniyetle karşılanmaktadır.

1.7. Dede Korkut Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi (2012)

2012 yılında Nuh Doğan'ın öncülüğünde yayın hayatına başlayan Dede Korkut Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, Türk dili ve edebiyatı alanındaki akademik çalışmalara zemin hazırlamayı amaçlamıştır. İlk iki yıllık arşivi DergiPark platformunda yer alan dergi, 2013 yılından itibaren yeni sayı yayımlanmamış ve DergiPark üzerinden makale başvurusu almayı durdurmuştur.

Adını Türk kültürünün en önemli edebî ve kültürel miraslarından biri olan Dede

Korkut'tan alan bu dergi, yayınlandığı dönemde Türk dili, edebiyatı ve kültürü üzerine yapılan bilimsel araştırmalara katkı sunmuş, akademisyenler ve araştırmacılar için değerli bir kaynak olmuştur.

1.8. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi (2012)

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, Cengiz ALYILMAZ tarafından 2012 yılından itibaren yayımlanmaya başlayan bilimsel bir dergidir ve yılda dört sayı olarak yayınlanmaktadır. Bu dergi, mevcut dergilerin paydaşı olarak, araştırmaların daha geniş kitlelere ulaşmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, dergiye üç ayda bir (Mart, Haziran, Eylül, Aralık) elektronik ortamda yayımlanacak şekilde, imkânlar dahilinde basılı versiyonlar da sunulması planlanmaktadır.

Derginin yayımlanma amacının başında, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Orta Asya ve Kafkasya'daki bağımsız Türk Cumhuriyetlerinin (Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan) uluslararası alandaki konumlarını pekiştirmesi bulunmaktadır. Uluslararası TEKE Dergisi, Türk Cumhuriyetleri ve Asya kıtasındaki Türk devlet ve topluluklarının, Türkiye Cumhuriyeti ile bağlarını güçlendirmeye yönelik çalışmaların önemli bir aracı olmuştur.

1.9. TÜRKÜL Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi (2013)

Yasin ŞERİFOĞLU tarafından kurulan

TÜRK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi, 2013 yılında yayın hayatına başlamış olup, dil, edebiyat ve halk bilimi alanlarında yapılan araştırmalara odaklanmaktadır. 2013-2018 yılları arasındaki tüm sayıları, DergiPark platformunda erişime açılmıştır. Ancak, 2018 yılından sonra derginin yeni sayıları yayımlanmamış ve DergiPark üzerinden yeni makale başvuruları kabul edilmemektedir.

Derginin geçmişteki yayınları, dil ve edebiyatın yanı sıra halkbilimi ve bu alanda yapılan etnolojik, sosyolojik, kültürel araştırmaları da kapsamaktadır. Başta Türk dili ve edebiyatı olmak üzere, halkbilimi ile bağlantılı diğer sosyal bilimler dallarına dair makalelere yer verilmiş, halk kültürü, geleneksel sanatlar, sözlü kültür gibi konulara odaklanılmıştır. 2018 sonrası dönemle ilgili herhangi bir güncelleme ya da devam eden bir yayım süreci bulunmamaktadır.

1.10. Folklor Akademisi Dergisi (2018)

2018 yılında Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yazarları Derneği tarafından yayımlanmaya başlanan Folklor Akademisi Dergisi (FAD), yılda üç kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergi olarak sosyal ve beşerî bilimlerin alanında yeni bakış açıları geliştirmeyi ve özgün çalışmalara ev sahipliği yapmayı amaçlamaktadır. Halkbilimi temelinde şekillenen dergi, edebiyat, eğitim bilimleri, ilahiyat, iletişim, tarih, sosyoloji, antropoloji, felsefe, güzel sanatlar, müzikoloji, arkeoloji ve psikoloji gibi geniş bir yelpazede disiplinler arası çalışmaları teşvik eder.

Dergi, insanlığın ortak mirası olan kültürel

veriyi uluslar üstü bir perspektifle ele alarak, hem tarihi hem de güncel konuları akademik üslup ve bilimsel yöntemlerle kamuoyuna sunmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, makale, derleme, tanıtım yazıları ve çeviri gibi yayınlarla akademik literatüre değer katmayı sürdürmektedir.

1.11. Hars Akademisi Uluslararası Hakemli Kültür Sanat Mimarlık Dergisi (2018)

Hatem TÜRK tarafından kurulan Hars Akademisi, kültür, sanat ve mimarlık alanlarında yılda iki kez (Haziran, Aralık) yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Türkçe, İngilizce ve Almanca dillerinde yayımlanan dergi, dil, edebiyat, tarih, coğrafya, sosyoloji, güzel sanatlar ve folklorik unsurlar gibi çeşitli konularda bilimsel makaleler, kitap tanıtımları, röportajlar ve söyleşilere yer verir.

Dergi, Türk uygarlığının katkılarını ve sosyal bilimlerdeki gelişmeleri vurgular, araştırmacılara ve sanatçılara yayın olanağı sunar. Derginin logosunda yer alan Göktürk alfabesindeki Eb/B harfi, Türk toplumunun dünyayla entegrasyonunu simgeler. Hars Akademisi, akademik çalışmaları ve kültür, sanat, mimarlık alanlarında katkıları teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

1.12. Kültür Araştırmaları Dergisi (2018)

Prof. Dr. Mehmet Ali YOLCU tarafından yayımlanan Kültür Araştırmaları Dergisi, 2018 yılında Türkiye merkezli olarak yayımlanmaya başlamış ve folklor, dil, tarih, edebiyat, antropoloji, dinler tarihi ve sosyoloji

gibi farklı disiplinlerden gelen araştırmalarla kültürün çok boyutlu yapısını incelemeyi amaçlamıştır. Dergide araştırma makaleleri ve derleme yazılarının yanı sıra çeviriler ve kitap incelemeleri gibi çeşitli içeriklere de yer verilmektedir. Dergi, “DergiPark” platformu üzerinden açık erişim olarak yayımlanmakta ve yılda dört kez (Mart, Haziran, Eylül ve Aralık) aylarında düzenli olarak çıkmaktadır. Dergi, kültür bilimleri alanında değerli bir kaynak olmayı ve bu alandaki bilimsel tartışmalara katkı sağlamayı amaçlamakta, kültürel araştırmaların gelişimine olanak tanımaktadır.

1.13. Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi (2018)

Çağatay Sarp tarafından kurulan Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi (J-SCS), sosyal ve beşerî bilimler alanındaki özgün çalışmalara zemin hazırlamayı amaçlayan disiplinler arası bir uluslararası akademik dergidir. 2018 yılında kurulmuş olan dergi, sosyal ve beşerî bilimler alanındaki farklı disiplinlerden bağımsız bilim insanlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır. Derginin tüm sayıları elektronik formda yayımlanmakta olup, araştırmacılara açık erişim sağlamaktadır.

Derginin başlıca amacı, nitelikli disiplinler arası araştırmaları yayımlamak ve bu çalışmaların geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamaktır. Bu bağlamda, dergi, farklı disiplinlerin bir araya gelerek kültürel, toplumsal ve bilimsel sorunlara multidisipliner bir bakış açısıyla çözüm önerileri geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, dergi, araştırmacıların bilimsel düşünceleri geliştirmelerine ve alanlar arası etkileşimleri artırmalarına katkı

sağlamakla birlikte, toplumsal ve kültürel değişimlerin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olmayı hedeflemektedir.

1.14. Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi (2018)

Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi (UHAD), Doç. Dr. Süleyman FİDAN tarafından 2018 yılında bilimsel-hakemli bir dergi olarak yayın hayatına başlamıştır. Dergi, halkbilimi ve ilgili alanlarda, medya, iletişim, etnomüzikoloji, el sanatları, sosyoloji, antropoloji, etnoloji gibi disiplinler arası bir yaklaşım benimseyerek kültürel çalışmalara katkı sağlayan makaleleri Türkçe veya İngilizce olarak yayımlamaktadır.

UHAD, edebiyat, sosyoloji, antropoloji, tarih, müzikoloji, güzel sanatlar gibi folklor ile ilişkili disiplinlerde bilimsel yayınlar üretmeyi ve bu yayınları bilim dünyasına duyurmayı amaçlar. Derginin temel hedefi, Türkiye’de yapılan çalışma ve araştırmaları uluslararası platforma taşımak, çağdaş kuramsal çalışmalara alan yaratmak, kültürel değişimlerin günlük yaşam üzerindeki etkilerini gözlemlemek ve bu doğrultuda sürdürülebilir çalışmaları desteklemektir. Ayrıca, Türk dünyasının veri ve ürünlerinin yanı sıra kültür bilimleri kapsamındaki çalışmaları uluslararası platforma taşımak, yeni, çağdaş ve çözüm odaklı kuramsal yaklaşımlara yer açmak, kültürdeki değişim dinamiklerinin etkilerini gözlemlemek ve geleneksel çevre üzerindeki yaşamı desteklemek ana hedefler arasında yer almaktadır.

Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi, folklor ve ilgili alanlarda sosyoloji,

antropoloji, etnoloji, medya ve iletişim, müzik bilimleri, el sanatları gibi disiplinlerde kültürel çalışmalara bilimsel katkı sağlayan çalışmaları yayımlamaktadır. Ayrıca kültür bilimi ve yönetimi, kültür ve halk sağlığı, kültür ve göç, kültür ve çevrimiçi dünya, kültür ve medya, kültür ve sanat, kültür ve turizm ile gelenekten geleceğe kültür çerçevesinde hazırlanan bilimsel kitapların inceleme ve eleştirileri de derginin yayın kapsamındadır.

1.15. YAZIT Kültür Bilimleri Dergisi (2021)

2021 yılında Mustafa Aça'nın editörlüğünde TOKÜAD-Toplum ve Kültür Araştırmaları Derneği tarafından yayın hayatına başlayan YAZIT Kültür Bilimleri Dergisi, insani bilimler, kültür bilimleri ve sosyal bilimler alanlarında kültür odaklı nitelikli araştırmaları bilim dünyasına kazandırmayı amaçlayan bir platformdur. Haziran ve aralık aylarında olmak üzere yılda iki kez yayımlanan dergi, açık erişim ilkesi doğrultusunda DergiPark sistemi üzerinden okuyuculara ulaşmaktadır.

Dergi, folklor, dil, edebiyat, tarih, antropoloji, dinler tarihi ve sosyoloji gibi disiplinlerde hazırlanmış araştırma ve derleme makalelerine, çevirilere, kitap incelemelerine ve editöre mektup türündeki çalışmalara yer vermektedir. YAYIT, bu kapsamda yalnızca belirtilen temel alanlar ve alt dallarıyla örtüşen akademik çalışmaları kabul ederek, kültür bilimleri ve bağlantılı disiplinlerde odaklı bir yayın politikasını benimsemiştir. Akademik, etik ve bilimsel teamüllere uygun, şeffaf ve objektif değerlendirme süreçlerinden geçen yayınlar, YAZIT Kültür Bilimleri Dergisi aracılığıyla yerel, ulusal ve uluslararası bilgi

birikimine katkıda bulunmaktadır.

1.16. SÜREK Alevilik - Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi (2023)

SÜREK Alevilik - Bektaşilik ve Kültür Araştırmaları Dergisi, 2023 yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi tarafından yayımlanmaya başlanmış olan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergi, Alevilik-Bektaşilik ve kültürel araştırmalar alanında disiplinler arası özgün bilimsel çalışmaları yayımlayarak, bu alanlarda yüksek akademik standartları gözetmektedir. Yılda iki kez, Haziran ve aralık aylarında elektronik ortamda yayımlanan dergi, Alevilik-Bektaşilik araştırmalarına katkı sağlamayı ve küresel bir bakış açısıyla özgür bilimsel düşünceyi desteklemeyi amaçlamaktadır.

Derginin amacı, başta Alevilik ve Bektaşilik olmak üzere kültür bilimlerinin çağdaş alanlarında disiplinler arası araştırmaları teşvik ederek bilimsel bilgi birikimine katkı sağlamak ve mevcut birikimi yenileyerek derinleştirmektir. Ayrıca, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları ve araştırmacıların ulusal ve uluslararası düzeyde gelişimlerine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Dergi, Alevilik-Bektaşilik kültür araştırmalarına dair akademik kaynaklar oluşturarak, bu alandaki çalışmaların görünür kılınmasına katkıda bulunmayı amaçlar.

1.17. UMay Sanat ve Sosyal Bilimler Dergisi (2023)

UMay Sanat ve Sosyal Bilimler Dergisi, Antalya Belek Üniversitesi Türkçe Öğretimi

Uygulama ve Araştırma Merkezi ve İnsani Bilimler Fakültesi tarafından 2023 yılında kurulmuştur. Dergi, dil, edebiyat, halkbilimi, eğitim bilimleri, yabancılara Türkçe öğretimi, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, gastronomi, güzel sanatlar gibi sanat ve sosyal bilimler alanlarında bilimsel makalelere, çevirilere, tanıtma/eleştiri yazılarına, düşünce yazılarına ve denemelere yer vermektedir. Dergi, “DergiPark” üzerinden açık erişim formatında, yılda iki kez (Haziran ve aralık aylarında) yayımlanmaktadır.

Dergi, iki bölümden oluşmaktadır: İlk bölümde hakemlik süreci sonucu kabul edilen bilimsel makalelere yer verilirken, ikinci bölümde hakemlik süreci gerektirmeyen çeviriler, tanıtma/eleştiri yazıları, düşünce yazıları ve denemeler yayımlanmaktadır.

Derginin amacı, sanat ve sosyal bilimler alanlarında, özellikle dil, edebiyat, halkbilimi, eğitim bilimleri, yabancılara Türkçe öğretimi, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, gastronomi ve güzel sanatlar gibi konularda bilimsel katkı sağlamak ve bu alandaki önemli çalışmalarını paylaşmaktır.

2. Milli ve Kültürel Amaçlara Eşlik Eden Amatör Derlemeci Yayınlar

Milli ve kültürel amaçlara eşlik eden amatör derlemeci yayınlar, Türk halkbiliminin ilk dönemlerinde halk kültürünün kayıt altına alınması ve gelecek kuşaklara aktarılması noktasında önemli bir rol oynamıştır. Bu tür yayınlar, genellikle öğretmenler, seyyahlar, halkbilimi meraklıları ve Halkevleri gibi yerel kurumlar tarafından çıkarılmıştır. Amatör bakış açısına rağmen, bu dergiler

halk edebiyatının ve halk kültürünün temel unsurlarını belgeleyerek daha sonraki akademik çalışmalar için zengin bir kaynak sağlamıştır. Halk hikâyeleri, masallar, efsaneler ve atasözleri gibi halk kültürü unsurlarını toplamak ve paylaşmak bu dergilerin temel amacı olmuştur. Bu yayınların çoğu, amatör ruhla hazırlanmakla birlikte, bulundukları yörenin kültürel belleğini oluşturmak, bu belleği kayıt altına almak ve gelecek nesillere aktarmak amacı taşır. Örneğin, yerel kültür dernekleri tarafından yayımlanan dergiler, şehirlerin veya bölgelerin halk kültürü mirasına ışık tutarak, araştırmacılar ve halkbilimciler için değerli kaynaklar sunar. Belediyeler tarafından desteklenen yayınlar da sıkça görülmekte ve bu dergilerde, özellikle o yörenin tanıtımına yönelik yazılara yer verilmektedir.

Amatör derlemeci yayınlar, Türk halkbiliminin disiplinleşme sürecinin ilk aşamalarında önemli bir köprü görevi görmüştür. Amatör bir çabayla başlatılmış olmalarına rağmen, zamanla bu derlemeler, daha metodolojik ve bilimsel çalışmalara evrilmiş ve halkbiliminin akademik bir disiplin olarak tanınmasına katkıda bulunmuştur. Dolayısıyla, amatör derlemeci yayınlar, hem halkbilimi çalışmalarının hem de Türk kültürel kimliğinin inşasında vazgeçilmez bir rol üstlenmiştir (Gülçayır Teke, 2019: 89-92).

Halkbilimi dergilerinde amatör derlemeci yayınların en büyük katkısı, halk kültürünü “halkın kendisinden” öğrenme çabasıdır. Modern akademik yaklaşımlar gelişmeden önce, bu tür yayınlar, halkın günlük yaşamını, geleneklerini ve sözlü kültürünü kayıt altına alarak, kültürel belleğin oluşumuna

katkıda bulunmuştur. Halkın hikâyelerinden danslarına, el sanatlarından müziklerine kadar geniş bir yelpazeyi içeren bu dergiler, zaman içinde halkbilimi çalışmalarında bir temel oluşturmuş, akademik araştırmalar için veri sağlamıştır.

Günümüzde halkbilimi çalışmalarının dergi boyutunda profesyonel ve akademik bir bakış açısına sahip olduğunu belirtmiştik. Bu dönüşüme karşın milli ve kültürel amaçlara eşlik eden amatör derlemeci yayınlar, günümüzde de halkbilimi çalışmalarının yerel ölçekte canlı tutulmasında ve kültürel mirasın korunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'nin pek çok şehrinde çeşitli dernekler, belediyeler, üniversiteler ve yerel kültür kuruluşları tarafından amatör derlemeci dergiler yayımlanmaya devam etmektedir. Bu dergiler, genellikle yerel halk hikâyeleri, gelenekler, görenekler, yemek kültürü, el sanatları, halk oyunları ve şehrin özgün tarihi dokusuyla ilgili içeriklere yer verir.

Yerel halkın katkılarıyla ortaya çıkan bu yayınlar, aynı zamanda halkbilimi ile toplum arasında bir bağ kurar. Halktan kişilerin katkı sağladığı yazılar, o bölgedeki kültürel çeşitliliği gözler önüne serer ve kültürün toplumsal bir değer olarak benimsenmesine olanak tanır. Bunun yanında, üniversitelerin halkbilimi ve edebiyat bölümleriyle iş birliği yapılarak bu yayınların içeriği daha zengin ve bilimsel hale getirilebilmektedir.

Bugün bu tür yayınların daha erişilebilir hale gelmesinde dijitalleşmenin de büyük payı vardır. Birçok dernek ve kurum, dergilerini yalnızca basılı olarak değil, aynı zamanda çevrim içi platformlarda yayımlayarak, daha

geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmayı hedefler. Dijital ortamda arşivlenen bu yayınlar, Türkiye'nin halk kültürüne dair zenginliğini hem ulusal hem de uluslararası düzeyde görünür kılmaktadır. Bu durum, amatör derlemeci yayınların önemini artırmakta ve onları geçmişten geleceğe uzanan bir köprü olarak konumlandırmaktadır.

Aşağıda alfabetik sıraya göre listelenen milli ve kültürel amaçlara eşlik eden amatör derlemeci dergiler, halk kültürünün yerel düzeyde derlenmesi ve belgelenmesi sürecinde önemli bir araç olmuştur. Söz konusu yayınların yayın tarihi baz alınan bir sıralanmaya tabii tutulmamasının sebebi ise incelemesi yapılan dergilerin birçoğunun basım tarihinin tam olarak bilinmemesinden kaynaklıdır. Amatör yayınlar, hem halkla doğrudan etkileşim sağlarken hem de toplumsal belleği canlandırarak, halkbiliminin gelişimini etkilemiş ve şekillendirmiştir. Bu yayınlar, geçmişte olduğu gibi bugün de halk kültürünün korunmasında, gelecekteki yönelimlere ışık tutarak önemli bir rol oynamaya devam etmektedir.

2.1. Aksu (Giresun ve Çevresi Halkevlerinin Dergisi)

Aksu, Giresun ve çevresindeki Halkevlerinin ortaklaşa yayımladığı bir dergidir. Kültür, sanat, edebiyat ve toplumsal konularda yazılarla halkı aydınlatmayı amaçlamıştır. Ayrıca, Giresun'un kültürel kimliğini ortaya koyarak yerel değerlerin korunmasına katkıda bulunmuştur.

2.2. Altı Ok (Edirne Halkevi Dergisi)

Edirne Halkevi'nin yayımladığı 6 Ok dergisi, Cumhuriyetin ilk yıllarında halk kültürünü yaymayı amaçlayan önemli bir yayındır. Eğitim, kültür ve sanat konularında içerikler sunarak yerel halkı bilinçlendirmeyi hedeflemiş, halkın gelişimine katkı sağlamıştır.

2.3. Altıncı Şehir (1997-1998)

1997-1998 yıllarında yayımlanan dergi, Sivas'ın zengin kültürel ve sosyal dokusunu yansıtarak, Sivashılar için bir kültürel köprü ve aidiyet noktası olmayı amaçlamıştır. Sivas Kültürel ve Sosyal Yardımlaşma Derneği tarafından çıkarılan dergi, adını A. Turan Alkan'ın "Altıncı Şehir" kitabından alarak Sivas'ın Anadolu'daki özel yerini vurgulamıştır.

Derginin yayın kurulunda Beşir Ayvazoğlu, Yavuz Bülent Bakiler ve Doğan Kaya gibi isimlerin yer alması, içeriğin kültürel derinliğini ve edebi zenginliğini güçlendirmiştir. Dergi, hemşerilik bağlarını güçlendirme amacıyla Sivashıları dergiye katkıda bulunmaya davet etmiş; kültürel paylaşımlar yoluyla toplumsal dayanışmayı artırmıştır. Sivas'ın yerel değerlerini yüceltirken, aynı zamanda Anadolu'nun farklı şehirlerine de yer vererek, geniş bir kültürel coğrafyanın sesi olmayı başarmıştır.

2.4. Anadolu Folkloru (1985)

1985-1994 yılları arasında yayımlanan Anadolu Folkloru dergisi, Türk milletinin ulusal kültür temelini oluşturan halk bilgisi ve sanatlarının tüm konularına kapılarını

açmıştır. Dergi, kültürün toplum bireylerini birbirine bağlayan ve ulusal güçlerin temelini oluşturan büyük bir kuvvet olduğunun bilinciyle çalışmalarını sürdürmüştür.

Bir Anadolu Folklor Vakfı kültür hizmeti olan bu yayın, halk oyunlarından el sanatlarına, halk edebiyatından geleneksel törelere kadar folklorun tüm alanlarını kapsayarak yurt ve ulus kültürüne katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Milli duygularla şekillenen dergi, Anadolu'nun zengin kültürel mirasını yaşatmak, geliştirmek ve gelecek kuşaklara aktarmak için amatör bir ruhla ama büyük bir gönül bağlıyla hazırlanmıştır.

2.5. Anafarta (Çanakkale Halkevi Dergisi)

Anafarta dergisi, Çanakkale Halkevi tarafından yayımlanmış olup, Çanakkale'nin tarihsel ve kültürel değerlerini yaşatmaya yönelik içerikler sunmuştur. Bu dergi, Çanakkale'nin kültürel mirasına sahip çıkmak için önemli bir platform olmuştur.

2.6. Barbaros

Barbaros dergisi, Halkevleri tarafından yayımlanan ve halkın kültürel gelişimine katkıda bulunmayı amaçlayan önemli bir yayın organıdır. Sosyal, kültürel ve sanatsal konularda halkı bilgilendirmiştir.

2.7. Bingöl

Bingöl dergisi, Bingöl ilinde yayımlanan, bölgenin kültürel ve sosyal yapısını yansıtan önemli bir yayındır. Yerel geleneklerin korunmasına ve halk bilincinin artırılmasına hizmet etmiştir.

2.8. Burdur (Burdur Halkevi Dergisi)

Burdur Halkevi Dergisi, Burdur halkının kültürel değerlerini yansıtan, yerel toplumu bilinçlendirmeyi amaçlayan önemli bir yayındır. Eğitim, kültür ve sanatla ilgili yazılar içermektedir.

2.9. Çağrı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi (1957-1984)

1957 yılının Ekim ayında Konya'da yayımlanmaya başlayan Çağrı Aylık Fikir ve Sanat Dergisi, Fevzi Halıcı yönetiminde Türk edebiyatı ve kültürüne önemli katkılarda bulunmuştur. Aylık bir yayın olarak fikir ve sanat dünyasında etkili bir yer edinen dergi, Aralık 1984'te yayımlanan 323. sayısıyla yayın hayatını sonlandırmıştır. Çağrı, edebiyatın farklı türlerinde kalem oynatan yazarların eserlerine yer vererek dönemin entelektüel birikimini yansıtan bir platform olmuştur.

2.10. Çele (1963-1969)

Çele, 1963 yılının Mart ayında Bolu'da yayımlanmaya başlayan ve Bolu Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin aylık yayın organı olarak faaliyet gösteren bir dergidir. 72 sayı süren yayın serüveni, 1969 yılının Nisan ayında sonlanmıştır. Çele, Bolu'nun kültürel ve sosyal hayatını tanıtmayı hedefleyen önemli bir yerel yayın olarak öne çıkmıştır.

2.11. Folklor (1969-2004)

Türk Folklor Kurumu tarafından 1969 yılının Ağustos ayında yayımlanmaya başlayan Folklor dergisi, 2004 yılına kadar süren uzun yayın hayatında Türk kültürüne dair birçok

akademik ve sanatsal çalışmayı okurlarıyla buluşturmuştur. İlk sayısından itibaren, folklorun bilimsel temellere oturtulması ve toplumla buluşturulmasını amaçlayan dergi, Türk kültürünün zenginliklerini araştıran yazılarıyla folklor alanında bir mihenk taşı olmuştur.

Folklor dergisi, amatör yazılara ve derlemelere geniş yer vererek bu alanda çalışma yapmak isteyenlerin emeklerini destekleyen bir platform olmuştur. Türkiye'nin dört bir yanından, özellikle öğretmenler ve milli duyarlılıkla hareket eden gönüllü yazarlar tarafından kaleme alınan bu yazılar, yerel kültürlerin ve halk bilgisi birikimlerinin derlenmesine büyük katkı sağlamıştır. Dergi, akademik çalışmaların halkın emeğiyle buluşturarak kültürel belleği güçlendirme misyonunu uzun yıllar başarıyla sürdürmüştür.

2.12. Folklor Postası (1944-1946)

1944 yılının Ekim ayında İstanbul'da yayımlanmaya başlayan ****Folklor Postası****, her ay düzenli olarak çıkan ve Türk folkloruna odaklanan bir dergidir. Hasan Ali Yücel ve İhsan Hınçer gibi dönemin önemli isimlerinin yazılarına yer verilen dergi, Türk folklor konularını inceleyip yaymayı amaçlamış ve folklor dünyasında etkili bir iz bırakmıştır. 19 sayı süren bu yayın, 1946 yılının Aralık ayında kapanmıştır.

2.13. Görüşler (Adana Halkevi Dergisi)

Görüşler dergisi, Adana Halkevi tarafından yayımlanmış olup, edebiyat, kültür ve sanat alanlarında derinlemesine yazılar sunarak halkı eğitmeyi amaçlamıştır. Aynı zamanda sosyal meselelerde fikir beyan edilmiştir.

2.14. Halk Bilgisi Haberleri (1929-1947)

Halk Bilgisi Haberleri, 1929 yılında İstanbul'da, Halk Bilgisi Derneği İstanbul Merkezi tarafından yayımlanmaya başlanmıştır. Derneğin en önemli çalışmalarından biri olan bu aylık dergi, halk bilgisi ve kültürüne dair zengin içeriklerle dolu bir yayındır. 125 sayıya ulaşan bu süreli yayın, Ahmet Caferoğlu, Abdulkadir İnan, Pertev Naili Boratav gibi önemli isimlerin katkılarıyla kültürümüzün derinliklerine ışık tutmuştur.

Halk Bilgisi Haberleri, sadece halk kültürüne dair çalışmaların yer aldığı bir platform olmanın ötesine geçerek, derneğin faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve halk bilgisi alanındaki araştırmaların hızlandırılması için de önemli bir araç olmuştur. Derneğin, iki yıl gibi kısa bir sürede yaptığı önemli katkıların ardından bu dergi, halk kültürüne dair değerli malzemelerin toplandığı ve paylaşıldığı bir mecra olarak büyük bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Dergi, ayrıca halk bilgisi çalışmalarının yerel ölçekte yayıldığı bir dönemde, Halk Bilgisi Derneği'nin hedefine ulaşması için önemli bir köprü işlevi görmüş, derneğin yıllık mecmuasından ayrı olarak yayımlanan bu aylık dergiyle halk bilgisi çalışmalarını daha geniş bir kitleye ulaştırmayı amaçlamıştır. Bu dergi, sadece bir kültürel yayın değil, aynı zamanda bir toplumun hafızasını şekillendiren, bilgiyi derleyen ve aktaran değerli bir kaynaktır.

2.15. İleri Türközü

İleri Türközü dergisi, kültürel ve sosyal gelişime katkı sağlamak amacıyla yayımlanmış bir yayındır. Halkın düşünsel gelişimine odaklanarak fikir alışverişi yapılmasına ortam hazırlamıştır.

2.16. İmece

İmece dergisi, halk arasında işbirliği ve dayanışmayı teşvik eden yazılarla yayımlanmış ve sosyal dayanışma konularını işlemiştir. Aynı zamanda yerel halkın kültürel değerlerini tanıtmayı hedeflemiştir.

2.17. Karacadağ (Diyarbakır Halkevi Dergisi)

Karacadağ dergisi, Diyarbakır Halkevi tarafından yayımlanmış ve bölgenin kültürünü, sanatını tanıtmayı amaçlayan bir yayındır. Ayrıca, halkın sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmuş, yerel mirasa sahip çıkmıştır.

2.18. Karahöyük

Karahöyük dergisi, kültürel değerlerin korunmasına ve halkın gelişimine katkı sağlamak amacıyla yayımlanan önemli bir kültürel yayındır. Yerel ve ulusal ölçekte kültürün yayılmasına katkıda bulunmuştur.

2.19. Konya (Konya Halkevi Dergisi)

Konya Halkevi Dergisi, Konya ilinin kültürel değerlerini yansıtan, sosyal ve kültürel içeriklere sahip bir yayındır. Ayrıca, halkın eğitimi ve bilinçlendirilmesi için önemli bir araç olmuştur.

2.20. Konya Çalı Kültür ve Sanat Dergisi

Konya Çalı Kültür ve Sanat Dergisi, Konya'nın kültürel ve sanatsal yönlerini ön plana çıkaran bir yayındır. Sanatla ilgili yazılarla halkın kültürel gelişimine katkı sağlanmıştır.

2.21. Türk Akdeniz (Antalya Halkevi Dergisi)

Türk Akdeniz dergisi, Antalya Halkevi tarafından yayımlanmış ve Akdeniz bölgesinin kültürünü tanıtmayı amaçlayan bir yayındır. Aynı zamanda yerel halkın kültürel değerlerini ön plana çıkarmıştır.

2.22. Ülker (Burdur Halkevi Dergisi)

Ülker dergisi, Burdur halkının kültürel değerlerini tanıtan ve halkı bilinçlendirmeyi amaçlayan önemli bir yayındır. Eğitim ve kültür alanındaki yazılarıyla yerel halkı aydınlatmıştır.

2.23. Ülkü Halkevleri ve Halkodaları Dergisi

Ülkü Halkevleri ve Halkodaları Dergisi, Halkevleri ve Halkodalarının kültürel faaliyetlerini yansıtan, sosyal ve kültürel içeriklerle halkı bilinçlendirmeyi amaçlayan bir yayındır.

2.24. Uludağ (Bursa Halkevi Mecmuası)

Uludağ dergisi, Bursa Halkevi tarafından yayımlanan ve Bursa'nın kültürel, sosyal ve sanatsal hayatını ele alan bir yayındır. Ayrıca, bölgenin folklorik değerlerini tanıtarak halkı aydınlatmayı hedeflemiştir.

Sonuç

Türk halkbilimi alanında dergicilik, yalnızca bir yayın faaliyeti olmanın ötesine geçerek, halk kültürünün belgelenmesi, korunması, yorumlanması ve gelecek kuşaklara aktarılması bakımından temel bir kurumsallaşma ve akademikleşme aracı haline gelmiştir. 19. yüzyılın sonlarında başlayan halk kültürüne duyarlılık, Cumhuriyet döneminde kurumsal yapıların desteğiyle sistematik bir halkbilimi hareketine dönüşmüştür; bu dönüşümün en önemli ayaklarından biri, dergicilik olmuştur.

Dergicilik faaliyetleri, halkbiliminin hem yerel belleği kayıt altına alma işlevini üstlenen amatör derlemeci yayınlar hem de disiplini bilimsel bir zemin üzerine oturtan akademik yayınlar aracılığıyla iki yönlü bir gelişim göstermiştir. Akademik halkbilimi dergileri, disiplinler arası etkileşimi artırarak metodolojik ve kuramsal birikimi pekiştirirken; amatör derlemeci yayınlar ise halkın içinden gelen katkılarla, sahadan elde edilen özgün verilerin toplanmasına ve kültürel belleğin oluşturulmasına imkân sağlamıştır.

Halkevlerinden üniversitelere, öğretmenlerden akademisyenlere kadar geniş bir kesimin katkı sunduğu bu yayınlar, halkbilimi disiplininin zengin bir arşivine ve geleneksel-modern geçiş sürecine tanıklık eden bir mirasa dönüşmüştür. Dijitalleşme çağında ise bu dergiler, hem basılı hem de çevrimiçi platformlarda daha geniş kitlelere ulaşarak kültürel mirasın korunması ve yayılması açısından güncelliğini ve işlevselliğini sürdürmektedir.

Sonuç olarak, halkbilimi dergiciliği, hem geçmişin izlerini bugüne taşıyan bir bellek hem de geleceğe uzanan bir kültürel köprü olarak değerlendirilmeli; bu yayınların sürekliliği, niteliği ve erişilebilirliği, halkbilimi çalışmalarının sağlıklı bir şekilde ilerlemesi açısından desteklenmeye devam edilmelidir. Türk halkbilimi, bu dergiler aracılığıyla hem ulusal kültür politikasının hem de akademik bilginin yapı taşlarını oluşturmaya devam etmektedir.

Kaynakça

- Aça, M. 2008. "Halk Bilgisi Haberleri ve İnan Dergileri Bağlamında 1929-1949 Yılları Arası Halk Bilimi ve Halk Edebiyatı Araştırmalarında Trabzon'un Yeri". *Karadeniz Dergisi* 1: 9-20.
- Alıç, S. 2016. "Türk Halkbiliminin Gelişimi Bağlamında Dergicilik Faaliyetleri". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 9 (42): 12-18.
- Gürçayır Teke, S. 2019. *Türk Halkbiliminde Derleme: Çalışmalar Tartışmalar*. Ankara: Geleneksel Yayıncılık.
- Hınçer, İ. 1949. "Türk Folklor Araştırmalarını Niçin Çıkartıyoruz". *Türk Folklor Araştırmaları* 1: 1.
- Oğuz, Ö. 2008. *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Önder, M. 1983. "Basınımda İlk Özel Folklor Dergisi Folklor Postası". *Türk Folkloru* 54: 3.
- Pehlivan, G. 2015. "Durağan Olanı Tanıma Macerasında Bir Akademisyenin Son Sözü: Türk Halkbilimi". *Folklor/Edebiyat* 19 (75): 237-243.
- Tan, N. 2013. "Türkiye'de Halk Bilimi Çalışmalarının 100. Yılı Kutlarken". *Folklor/Edebiyat* 21 (82): 272-298.
- Sönmez, Y. 2015. "Türk Halk Bilimi Tarihi Açısından Bir İnceleme: Türk Folklor Araştırmaları Dergisi". *Sosyal Bilimler Dergisi* 2 (4): 347-355.
- Yıldırım, D. 1998. *Türk Bitiği: Araştırma / İnceleme Yazıları*. Ankara: Akçağ Yayınları.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of **"Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)"**:

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Makale konusu ve kapsamı etik kurul onay belgesi gerektirmemektedir. / The subject and scope of the article do not require an ethics committee approval.

Finansman/Funding: Bu makale için herhangi bir kurum ve kuruluştan destek alınmamıştır. / No support was received from any institution or organization for this article.

Destek ve Teşekkür/Support and Acknowledgment: Destek ve teşekkür beyanı bulunmamaktadır. / There is no statement of support or gratitude.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.

Yapay Zekâ Kullanımı/Use of GenAI: Bu makalede yapay zekâdan yararlanılmamıştır. / GenAI was not used in this article.